

PRAKTISCH TECHNIEK

TECHNIEKSCENARIO'S VOOR DE MUSICAL (GROEP 8)

Praktisch Techniek helpt het basisonderwijs door middel van activiteiten en producten met het techniekonderwijs. Dit document hoort bij een serie documenten voor bij de eindmusical.

LICHTTECHNIEK BIJ MUSICALS

Voor reacties, vragen en onze andere interessante activiteiten en producten:

<http://www.praktischtechniek.nl>

Disclaimer

Praktisch Techniek aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade ontstaan ten gevolg van dit document.

LICHTTECHNIEK

Iedereen in jouw groep heeft hard geoefend. Alle meesters, juffen en ouders zitten in de zaal. Iedereen verwacht een geweldige voorstelling. Dat lukt natuurlijk alleen als iedereen alles goed kan zien! En daar ga jij, de lichttechnicus, voor zorgen. Hoe doe je dat? Natuurlijk niet door alle TL-buizen in de zaal aan te zetten. Maar hoe wel? Wij hebben echte lichttechnici gevraagd hoe zij dat nou doen. Hieronder kun je lezen hoe jij dat ook kunt doen.

Een licht-plot tekenen

Op school heb je waarschijnlijk geen controlepaneel om de belichting mee te bedienen. Je kunt daarom misschien niet alles doen wat een lichttechnicus in het theater kan. Om te ontdekken wat jouw taken kunnen zijn als lichttechnicus bij jullie afscheidsmusical, doe je het volgende:

- ✓ maak een tekening van het podium en de zaal waar de musical gespeeld zal worden
- ✓ teken de lampen die op het podium en in de zaal zijn
- ✓ geef aan waar de lichtschakelaars van de verschillende lampen zijn
- ✓ trek een lijn tussen de lamp en schakelaar die bij elkaar horen

Gelukt? Mooi zo...je hebt nu een licht-plot getekend. Dit is een belangrijk ding voor de lichttechnicus.

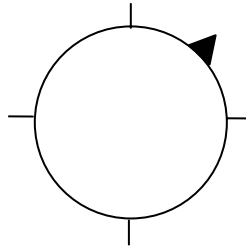
De schakelaars leren kennen

Je weet nu welke lampen er zijn en waar de schakelaars zitten. Het is nu tijd om de schakelaars beter te bekijken. Er zijn namelijk verschillende soorten schakelaars waarmee je licht aan en uitdoet. Je kent natuurlijk de gewone aan- en uit schakelaar, maar er zijn ook schakelaars waarmee je de felheid van het licht kunt aanpassen. Dit wordt een dimmer genoemd.

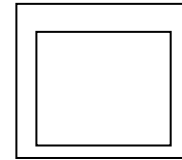
Bekijk de afbeeldingen van de drie soorten schakelaars. De eerste twee soorten zijn dimmers. Hiermee kun je het licht fel of zacht laten branden. Met de derde schakelaar kun je het licht alleen aan of uit zetten.

Schuifdimmer (S)

Draaidimmer (D)

Aan en uit schakelaar
(AU)

In het licht-plot heb je getekend waar de schakelaars van de verschillende lampen zijn. Nu doe je het volgende:

- ✓ schrijf bij iedere schakelaar wat voor een soort schakelaars het is. Je kunt dit aangeven met de letter:
  - S (schuifdimmer)
  - D (draaidimmer)
  - AU (aan en uit schakelaar)

De standen vastleggen

Bekijk je licht-plot nog eens goed:

Heb je lampen die alleen een aan en uitschakelaar hebben?

- ✓ Jammer genoeg kun je hiermee de voorstelling niet erg beïnvloeden. Je kunt dan als lichttechnicus het licht namelijk niet dimmen, maar alleen aan of uit zetten. Wel kun je de verschillende lampen beplakken met gekleurd crêpepapier om zo de sfeer te bepalen.

Heb je lampen die met een dimmer werken?

- ✓ Dan heb je als lichttechnicus wel veel invloed op de voorstelling. Je zorgt er dan namelijk voor dat de lampen op het juiste moment op de juiste stand staan. Dit is best ingewikkeld. Het is slim om vooraf aan de voorstelling te oefenen met de lichtstanden van de schakelaars, en deze standen op te schrijven. Plak bijvoorbeeld schildersplakband op verschillende punten van de schakelaar en schrijf er een nummer bij. Dit nummer schrijf je ook op in

het lichtdraaiboek. Zo weet je op het juiste moment tot waar je de dimmer moet draaien of schuiven.

De taken verdelen

Nu je weet wat jouw taken tijdens de voorstelling zijn, weet je ook hoeveel lichttechnici je nodig hebt tijdens de voorstelling. Je kunt namelijk niet op meer dan één plaats tegelijk zijn. Heb je dus meerdere lichtschakelaars die niet dichtbij elkaar liggen, dan zul je met meerdere mensen de taken van de lichttechnici uitvoeren. Laat het licht-plot aan je leerkracht zien en bespreek het volgende:

- ✓ wie er in het team van lichttechnici komt
- ✓ of er plekken zijn waar je een extra lamp zou willen en mogen ophangen (bijvoorbeeld achterin de zaal als zich daar een scène afspeelt)
- ✓ of je de lampen met crêpepapier mag beplakken, en zo ja welke
- ✓ of je special effects mag inzetten, en zo ja welke

Stap 5

Wat je vervolgens doet, wordt bepaald door de antwoorden van je leerkracht. Werk je in een team? Trommel dan je teamleden op en ga met hen de volgende dingen vastleggen:

- ✓ wat voor soorten lampen je nodig hebt om de extra lichtspots in te richten (een sterke zaklamp kan al voldoende zijn); hoe je deze gaat monteren; en hoe en door wie die bediend zal worden
- ✓ welke lampen je wilt beplakken met crêpepapier; welke kleuren je nodig hebt om ze te beplakken; en wie helpt met het beplakken ervan
- ✓ welke special effects je gaat inzetten; welke spullen je daarvoor nodig hebt; en wie helpt de effects te maken en uit te proberen
- ✓ aanpassen en/of opstellen van het lichtdraaiboek; taakverdeling binnen het team

Oefenen met het draaiboek

Tijdens de repetities oefen je met het draaiboek. Je past dit aan waar nodig. Let op dat je voldoende licht schijnt op het podium. Ook de mensen achterin het publiek willen kunnen zien wat er op het podium gebeurt!

Verder bespreek je het draaiboek met de spelers en geluidstechnici, zodat zij weten wanneer zij bepaalde lichteffecten kunnen verwachten. Zo weet iedereen wat er te gebeuren staat.

Voorafgaand aan de uitvoering test je alle lampen en special effects nog een keer. Zorg dat je alles terugzet in de stand waarin je wilt dat ze aan het begin van de uitvoering staan...de voorstelling kan beginnen!